

2024(2)THCR

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము, హైదరాబాద్.

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి లక్ష్మీనారాయణ అలిశెట్టి

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం. 5479 of 2017

తేదీ 14.06.2024

G. కనికె రెడ్డి మరో నలుగురు.

వర్యెస్

భీమ్ రెడ్డి (మరణించారు) LRs.1 నుండి 7 వరకు

నర్సింహ రెడ్డి, మరో ఏడుగురు.

ఉత్తర్యు:

రివిజన్ పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ జె. సురేష్ బాబు, ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది శ్రీ కర్ణం రమేష్ వాదనలు వినిపించారు. రికార్డులో అందుబాటులో ఉన్న మొత్తం మెటీరియల్ని పరిశీలించాను.

2. ఈ పునర్విమర్శ పిటిషన్, డిసెంబర్ 04, 2009న నారాయణపేట సీనియర్ సివిల్ జడ్జి ఇచ్చిన ఆదేశాన్ని సవాలు చేస్తూ దాఖలు చేయబడింది, ఇది CFR.No.542 of 2007లో నమోదుకాకుండా ఉన్న E.P.లో, EP ప్రారంభ దశలోనే తిరస్కరించబడింది.

3. రివిజన్ పిటిషనర్లు డిక్రీ హోల్డర్లు / పిటిషనర్ లు, ప్రతివాదులు కోర్టు రుణగ్రహీతలు (Judgment Debtors) / ప్రతివాదులు.

4. ఈ పిటిషన్ను పరిష్కరించడానికి అవసరమైన ఈ కేసు యొక్క వాస్తవాలు, సంక్షిప్తంగా చెప్పాలంటే, దాఖలు చేసిన O.S.No.132/1992లో ఆస్తి హక్కు ప్రకటించడం మరియు దావా షెడ్యూల్ ఆస్తి యొక్క స్వాధీనం పొందడం కోసం దాఖలు చేసిన కేసు 23.09.1994న ఏక పక్షంగా (ఎక్స్ పార్టే గా) తీర్పు ఇవ్వబడింది. తదనంతరం, 16.11.2007న, డిక్రీ హోల్డర్లు O.Sలో ఇచ్చిన తీర్పును అమలు చేయాలని, సూట్ షెడ్యూల్ ఆస్తిని వారికి స్వాధీనపరచాలంటూ ఆర్డర్ XXI రూల్ 35 CPC కింద E.P. దాఖలు చేశారు.

4.1. O.Sలో తీర్పు వెలువడిన తేదీ నుండి 12 సంవత్సరాల తర్వాత EP దాఖలు చేయబడినందున, ఎగ్జిక్యూటింగ్ కోర్ట్ కార్యాలయం EP యొక్క నిర్వహణపై అభ్యంతరాన్ని వ్యక్తం చేసింది. డిక్రీ హోల్డర్ల తరపు న్యాయవాదులు, రుణ గ్రహీతల న్యాయవాదుల సుద్దీర్ఘ వాదనలు వినిపించారు. 1963 నాటి పరిమితి చట్టంలోని ఆర్టికల్ 136 కింద నిర్దేశించిన పరిమితిని పరిగణనలోకి తీసుకున్న ట్రయల్ కోర్టు తీర్పులు వెలువరించిన తేదీ నుంచి 12 ఏళ్లలోపు అనగా తేదీ 24.09.2006 న లేదా అంతకు ముందు కానీ డిక్రీ హోల్డర్లు ఎగ్జిక్యూషన్ పిటిషన్ దాఖలు చేసి ఉండాల్సిందని, కానీ వారు 16.11.2007 న అమలు పిటిషన్ దాఖలు చేశారు మరియు తదనుగుణంగా, ఎగ్జిక్యూషన్ పిటిషన్ నిర్వహించదగినది కాదని భావించి, దానిని పరిమితి లో లేదని కొట్టివేశారు. అందుకే ప్రస్తుత రివిజన్ పిటిషన్.

5. పిటిషనర్లు/డిక్రీ హోల్డర్ల తరపు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ 23.09.1994న తీర్పు వెలువడినప్పటికీ, ఈ వ్యాజ్యంలోని డిక్రీపై ప్రిసైడింగ్ అధికారి 12.06.2007న సంతకం చేశారని, అందువల్ల పరిమితి 12.06.2007 నుంచి ప్రారంభమవుతుందని వాదించారు. 23.09.1994 నుండి పరిమితి కాలాన్ని లెక్కించడంలో ఎగ్జిక్యూటింగ్ కోర్ట్ తప్పు చేసిందని, అందువల్ల, ఈ రివిజన్ పిటిషన్ ను అనుమతించాలని ఆయన అభ్యర్థించారు.

6. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాదులు ఈ కింది తీర్పులపై ఆధారపడి నారు:-

1. శశి వర్సెస్ R.S దేవదాస్ (AIR 2009 Kerala 9)
2. చనబాసప్ప వర్సెస్ నరసింగరావు గుండేరావు (1959 SCC Online Kar 25)
3. భరత్ చందూలాల్ నానావతి మరియు ఇతరులు వర్సెస్ యునైటెడ్ కమర్షియల్ బ్యాంక్ (MANU/ MH/ 0489/ 1988)
4. హర్బంత్ కౌర్ వర్సెస్ అమర్ సింగ్ మరియు ఇతరులు (1991 SCC Online P&H 202)
5. జగత్ ధీష్ భార్గవ వర్సెస్ జవహర్ లాల్ భార్గవ (1960 SCC Online SC 149)
6. సుభాష్ గణపతిరావు బుట్టి వర్సెస్ మరొకరు (AIR 1975 Bom 257)
7. రామ్ కృష్ణ తరాఫ్దార్ వర్సెస్ నేమై కృష్ణ తరాఫ్దార్ (1973 SCC Online Cal 76)

8. ఉదయగిరి రమీజా బేగం మరియు ఇంకొకరు. వర్సెస్ ముల్లా అలీ బేగ్ మరియు ఇంకొకరు (2010 (4) ALT 272 (S.B.))

7. మరోవైపు, ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు పరిమితి చట్టాన్ని ఎగ్జిక్యూటింగ్ కోర్ట్ సరిగ్గా వర్తింపజేసింది, EP ని కొట్టివేసిందని, అందువల్ల, ఈ ఉత్తర్వులలో ఈ కోర్టు జోక్యం అవసరం లేదని ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది వాదించారు.

8. తన వాదనలకు మద్దతుగా, ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది, WB ఎసెన్షియల్ కమోడిటీస్ సపై కార్పొరేషన్ వర్సెస్ స్వదేశ్ ఆగ్రో ఫార్మింగ్ అండ్ స్టోరేజ్ (పి) లిమిటెడ్ ((1999) 8 SCC 315), మరియు హమీద్ జొహరాన్ వర్సెస్ అబ్దుల్ సలాం ((2001) 7 SCC 573) కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులపై ఆధారపడినారు.

9. ఈ కోర్టు ఇరుపక్షాల న్యాయవాదులు చేసిన వాదనలను నిశితంగా పరిశీలించింది మరియు ఇరు పక్షాల న్యాయవాదులు ఉదహరించిన తీర్పులను పరిశీలించింది.

10. ఈ కేసు యొక్క వాస్తవాలు ఏమిటంటే, 23.09.1994 న O.S.నెం.132/1992 లో ప్రతివాదులకు వ్యతిరేకంగా ఏకపక్ష (ఎక్స్ పార్టే) డిక్రీ జారీ చేయబడింది; ప్రతివాది I. A. నం. 567/1994 ను దాఖలు చేసి, ఏకపక్ష డిక్రీని రద్దు చేయాలని కోరారు; 09.07.1999 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా, పేర్కొన్న I. A. కొన్ని షరతులకు లోబడి అనుమతించబడింది; అటువంటి షరతును పాటించే సమయాన్ని విచారణ కోర్ట్, 08.10.1999 వరకు పొడిగించింది; పరిపాలనాపరమైన కారణాలతో, ఈ దావా నారాయణపేట సబ్ కోర్టుకు బదిలీ చేయబడింది; తదనంతరం, I. A. నెం.174/1999 (గతంలో I. A.నెం.567/1994) 31.03.2006 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా రద్దు చేయబడింది; పేర్కొన్న ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా, ప్రతివాదులు 09.06.2006న ఈ కోర్టు ముందు CRP.No.2264/2006 రివిజన్ పిటిషన్ ను దాఖలు చేశారు; CRPలో ఈ కోర్టు ద్వారా ఏకపక్ష డిక్రీ అమలుపై మధ్యంతర స్టే మంజూరు చేయబడింది మరియు ఈ మధ్యంతర ఉత్తర్వు 09.06.2006 నుండి 20.11.2006 వరకు అమలులో ఉంది, అంటే ఐదు (5) నెలల పదకొండు (11) రోజుల పాటు ; ఆ తరువాత, 20.11.2006 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా ఈ కోర్టు సదరు CRP ని కొట్టివేసింది. ఆ తరువాత, డిక్రీ

12.06.2007 న సంతకం చేయబడింది మరియు 14.06.2007 న పిటిషనర్లకు పంపిణీ చేయబడింది; మరియు డిక్రీ అమలు కోసం 16.11.2007 న పిటిషనర్లు EP ని దాఖలు చేశారు.

12. ఈ దావాలో తీర్పు వెలువడిన తేదీ నుండి పన్నెండు (12) సంవత్సరాల తరువాత EP. దాఖలు చేయబడిందని గమనించి, వాది దాఖలు చేసిన EPని విచారణ కోర్టు తిరస్కరించింది.

13. ఇప్పుడు, పరిమితి చట్టం ప్రకారం నిర్దేశించిన పరిమితి గడువులోగా E.P దాఖలు చేశారో లేదో చూడాలి.

14. పరిమితి కాలాన్ని మరింత మెరుగ్గా అర్థం చేసుకోవడానికి, పరిమితి చట్టం, 1963 లోని ఆర్టికల్ -136 ను ఈ క్రింది విధంగా పునరుత్పత్తి చేయడం ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది:-

అప్లికేషన్ యొక్క వివరణ	పరిమితి కాలం	కాలం నుండి అమలు ప్రారంభమవుతుంది
ఏదైనా సివిల్ కోర్టు యొక్క డిక్రీ అమలు కొరకు (తప్పనిసరి నిషేధాజ్ఞను మంజూరు చేసే డిక్రీ కాకుండా) లేదా ఉత్తర్వుల కొరకు	పన్నెండేళ్లు	(ఎప్పుడు) డిక్రీ లేదా ఆర్డర్ అమలులోకి వస్తుంది లేదా డిక్రీ లేదా ఏదైనా తదుపరి ఆర్డర్ ఏదైనా డబ్బు చెల్లింపు లేదా ఏదైనా ఆస్తి యొక్క డెలివరీని నిర్ణీత తేదీలో లేదా పునరావృత వ్యవధిలో చేయమని నిర్దేశిస్తుంది. అమలు కోరిన దానికి సంబంధించి చెల్లింపు చేయడంలో లేదా ఆస్తిని అందించటంలో డిఫాల్ట్ అయినప్పుడు, జరుగుతుంది: అయితే శాశ్వత నిషేధాన్ని మంజూరు చేసే డిక్రీని

		అమలు చేయడానికి దాఖలు చేసే దరఖాస్తు ఏ పరిమితికి లోబడి ఉండదు.
--	--	--

15. చనబసప్ప కేసులో (పైన పేర్కొన్న) కర్ణాటక హైకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పునిచ్చింది:-

"పై తీర్పులను, సెక్షన్ యొక్క వివరణను జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే, పరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్

12 (2) లోని నిబంధనలు మినహాయింపుకు రెండు కాలాలను అంగీకరిస్తున్నట్లు కనిపిస్తుంది:

- (1) తీర్పు వెలువడిన తేదీ నుంచి డిక్రీపై సంతకం చేసిన తేదీ వరకు ఉన్న కాలం;
- (2) దరఖాస్తు చేసిన తేదీ నుండి కాపీ డెలివరీకి సిద్ధంగా ఉన్న తేదీ వరకు వ్యవధి."

15.1. ఇది ఈ క్రింది విధంగా నిర్వహించబడింది:-

"... డిక్రీ తయారీకి పట్టే సమయాన్ని అప్పీలుదారు డిఫాల్ట్ లేదా నిర్లక్ష్యానికి ఆపాదించవచ్చా అనే విషయాన్ని కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఒకవేళ అప్పీలుదారు ఏ సమయంలోనైనా బాధ్యత వహిస్తే, ఆ కాలవ్యవధి సక్రమంగా అవసరమని భావించలేమని, సెక్షన్ 12(2) ప్రకారం ఆ కాలాన్ని అతనికి అనుకూలంగా మినహాయించలేమని చెప్పలేము.

ఈ కేసులో తీర్పు వెలువడిన తేదీ నుంచి డిక్రీపై సంతకం చేయటానికి దాదాపు మూడు నెలల పాటు సమయం తీసుకున్నారు. డిక్రీని రూపొందించడానికి పిటిషనర్ వైపు నుండి ఏదేని చర్య అవసరమని ఆరోపించబడలేదు. ఈ కాలమంతా కోర్టునే తీసుకుందని, ఇందుకు పార్టీని ఏ విధంగానూ బాధ్యులను చేయలేమని స్పష్టం చేశారు."

16. జగత్ ధీష్ భార్గవ కేసులో (పైన పేర్కొన్న) సుప్రీంకోర్టు తీర్పులోని పేరా-11లో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:-

".....అందువల్ల, ప్రతిపాదన ఈ విధంగా ఉంది: 1959 డిసెంబర్ 23న ప్రతివాదులచే హైకోర్టులో ధృవీకరించిన కాపీ దాఖలు చేయబడినప్పుడు, ధృవీకరించిన కాపీకి

సంబంధించిన దరఖాస్తు తేదీ మరియు తీర్పు వాస్తవంగా సంతకం చేయబడిన తేదీ మధ్య ఉన్న మొత్తం కాలాన్ని సెక్షన్ 12 ఉపవిభాగం (2) ప్రకారం మినహాయించాలి.”

డిక్రీని రూపొందించడంలో విచారణ కోర్టు విఫలం కావడం, ప్రాథమిక దశలో అప్పీలు సమర్పణలో లోపాన్ని పరిశీలించాలని హైకోర్టులో సంబంధిత విభాగం విఫలం కావడం ప్రస్తుత దురదృష్టకర స్థితికి గణనీయంగా దోహదం చేశాయి. ”

17. పై తీర్పులను బట్టి చనబసప్ప కేసులో కర్ణాటక హైకోర్టు (పైన పేర్కొన్న) తీర్పు వెలువడిన తేదీ నుంచి డిక్రీపై సంతకం చేసే తేదీ వరకు ఉన్న కాలాన్ని మినహాయించాలని తీర్పునిచ్చిందని స్పష్టమవుతోంది.

18. అంతేకాక, జగత్ థీమ్ భార్య కేసులో (పైన పేర్కొన్న), గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు, న్యాయస్థానం లేదా దాని అధికారుల ద్వారా వారి విధుల నిర్వహణలో చేసిన వైఫల్యం లేదా చూపించిన నిర్లక్ష్యం నుండి న్యాయవాదిని రక్షించబడాలి అని నిర్ణయించింది, అంటే, తీర్పును రూపొందించడంలో, అందువల్ల, ధృవీకరించిన కాపీ కోసం దరఖాస్తు చేసిన తేదీ మరియు తీర్పు వాస్తవంగా సంతకం చేసిన తేదీ మధ్య ఉన్న మొత్తం కాలాన్ని సెక్షన్ 12 ఉప-సెక్షన్ (2) కింద మినహాయించాలి అని నిర్ణయించింది.

19. ప్రస్తుత కేసులో, వాదులు 20.11.2006 న దావాలో డిక్రీ యొక్క ధృవీకరిత కాపీని పొందడానికి కాపీ దరఖాస్తు దాఖలు చేశారు, ఇది 23.09.1994 న నిర్దేశించబడింది, డిక్రీ 12.06.2007 న కార్యాలయం ద్వారా సంతకం చేయబడింది మరియు 14.06.2007 న పిటిషనర్లకు అందించబడింది.

20. అంతేకాక, డిక్రీ తయారీకి పట్టే సమయాన్ని వాదుల వైఫల్యం లేదా నిర్లక్ష్యానికి ఆపాదించలేము. మున్సిఫ్ కోర్టు నుండి కేసు స్వీకరించినప్పుడు డిక్రీ రికార్డులో అందుబాటులో లేదని 24.11.2006న డిక్రీ యొక్క ధృవీకృత కాపీని సరఫరా చేయాలని కోరుతూ వాదులు దాఖలు చేసిన కాపీ దరఖాస్తును విచారణ కోర్టు కార్యాలయం తిరిగి పంపింది. అందువల్ల, డిక్రీని రూపొందించడంలో కోర్టు నిర్లక్ష్యం లేదా వైఫల్యం చేసింది, దీని కోసం వాదులు శిక్షింప బడకూడదు . వాస్తవానికి, అటువంటి విధులను నిర్వర్తించడంలో కోర్టు లేదా దాని అధికారులు చేసిన అటువంటి నిర్లక్ష్యం లేదా వైఫల్యం నుండి వాదులు రక్షించబడాలి.

21. కాబట్టి, చనబసప్ప కేసులో (పైన పేర్కొన్న) సూత్రం వెలుగులో, ప్రస్తుత సందర్భంలో, పరిమితి కాలాన్ని గణించేటప్పుడు డిక్రీని పొందడంలో సంభవించిన 6 నెలల 24 రోజుల వ్యవధిని మినహాయించాల్సిన అవసరం ఉంది.

22. అది కాకుండా, ప్రస్తుత కేసులో, దావా 23.09.1994న ఏకపక్షంగా ఆమోదించబడింది. అయితే, CRP.No.2264/2006 లో ఈ కోర్టు మంజూరు చేసిన మధ్యంతర స్టే 09.06.2006 నుండి 20.11.2006 వరకు అంటే ఐదు నెలల ఎనిమిది రోజుల పాటు అమలులో ఉంది.

23. ప్రారంభంలో, దావాలో ఆమోదించబడిన 23.09.1994 నాటి ఏకపక్ష ఉత్తర్వును 09.07.1999 నుండి 08.10.1999 వరకు కొన్ని షరతులకు లోబడి అంటే మూడు నెలల కాలానికి పక్కన పెట్టబడిందనే విషయము గమనార్హం.

24. పైన పేర్కొన్న రెండు కాలాలను క్రోడీకరించినట్లయితే, అది పదిహేను (15) నెలల రెండు (2) రోజులకు వస్తుంది మరియు పరిమితి కాలాన్ని గణించేటప్పుడు పేర్కొన్న వ్యవధిని మినహాయించాలి.

25. అందువల్ల, ఎగ్జిక్యూషన్ పిటిషన్ దాఖలు చేయడానికి పరిమితి కాలాన్ని లెక్కించేటప్పుడు మొత్తం 15 నెలల 2 రోజుల వ్యవధిని మినహాయించాలి.

26. ఆమోదయోగ్యంగా, ఈ దావా 23.09.1994 న ఏకపక్ష డిక్రీ చేయబడింది, అందువల్ల, పరిమితి చట్టంలోని ఆర్టికల్ 136 ప్రకారం, ఎగ్జిక్యూషన్ పిటిషన్ 23.09.2006 న లేదా అంతకు ముందు దాఖలు చేయబడి ఉండాలి. కానీ, ప్రస్తుత కేసులో, 16.11.2007 న E.P. దాఖలు చేయబడింది.

27. అయితే, పైన పేర్కొన్న తీర్పుల్లో గౌరవనీయ సర్వోన్నత న్యాయస్థానం, మరియు వివిధ హైకోర్టులు నిర్దేశించిన సూత్రాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని, మరియు కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితుల దృష్ట్యా మరియు పైన పేర్కొన్న చర్చను దృష్టిలో ఉంచుకుని, పరిమితి వ్యవధిని లెక్కించడంలో 15 నెలల 2 రోజుల వ్యవధిని మినహాయించాలి. దీనిని వర్తింపజేస్తూ, పిటిషనర్లు దాఖలు చేసిన E.P. పరిమితి పరిధిలో ఉందని, E.P.ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి అర్హమైందని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

28. పై కారణాల దృష్ట్యా, విచారణ కోర్టు జారీ చేసిన ఆక్షేపిత ఉత్తర్వులను కొట్టివేయాల్సిన అవసరం ఉందని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

29. తదనుగుణంగా, సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ అనుమతించబడింది, 04.12.2009 తేదీన, సీనియర్ సివిల్ జడ్జి, నారాయణపేట ద్వారా CFR నం.542/2007 లో నమోదుకాని E.P.లో

ఆమోదించబడిన ఉత్తర్వును పక్కన పెట్టి, EPని నమోదు చేయవలసిందిగా మరియు సాధ్యమైనంత త్వరగా చట్టప్రకారం పరిష్కరించాలని విచారణ కోర్టును ఆదేశించటమైనది. ఖర్చులు లేవు.

30. పెండింగ్లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే అవి ముగించబడ్డాయి.

★★★★